

tat, kateri je najraje kradel kuretino. Toda dne 25. marca t. l. zadela ga je že davno zaslužena kazen. Ko se tega dne v velikem snegu tiho priklati na podstrešje posestnika Štefana Šobe v Strmecu ter tam v naglici zadavi nekaj kur, da bi nje ložej odnesel, ga v njegovo nesrečo zapazijo domači. V tej nevarnosti zbeži na sosedovo podstrešje, a šest možev jo udari za njim s koli in gorjačami. Pet njih se postavi okrog hiše, a šesti — Štefan Šoba gre na podstrešje. Ko skuša tat na večih mestih udreti na prosto, mu s koli zabranijo zunaj stoječi možje. Zdaj se hoče zakaditi v preganjalca na podstrešju, a ta ga srečno mahne po glavi ter ga nekoliko omami. Slednjic vendarle udre na prosto, a tam mora izdihniti grešno svoje življenje pod udarci kolov in gorjač predzniki tat, ki ni bil nihče drugi, kakor — pravi pravcati divji maček, res redka zver v naših krajih. Meri stegnjen nad meter ter ima jako močna stegna. Rep je kratek, jako kosmat, enakomerno debel ter na koncu črne dlake. Barve je zver temnorujave s črnimi lisami. Ta divji maček je drugi, ki se je našel v Bočkih goščavah; pred kakimi 10. leti je namreč enega ustrelil na Boču studeniški lovec.

Smartin pri Slovengradcu. Naše mlado bralno društvo imelo je občni zbor na cvetno nedeljo. Prvo leto je štelo 62 udov, in se vedno novi oglašajo; zanimanje za društvo je vedno večje. Časnikov se je izposodilo prvo leto okoli tisoč, knjig nad 400. Obhajalo je Leonovo in cesarsko slavnost, ter imelo dva podučna gospodarska shoda. Ima tudi tri ude, ki so izdelali sadjarsko šolo v Mariboru, in ti so že in še bojo marsikaj koristnega podučevali o kmetijskih rečeh. Pri shodih smo čuli lepo umetno petje domačega zbora; lepa pesem blaži in razveseljuje človeško srce. — Društvo je tedaj v svojem prvem letu doseglo lep uspeh.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Cesarski manevri) bodo letos na Koroškem med Gornjim Dravogradom in Celovcem. Glavni stan bo v Celovcu. Pravijo, da pridejo k njim tudi ruski car, nemški cesar in prestolonaslednik italijanski.

(Nove posojilnice) se snujejo na Planini in v Središču.

(Smrtna kosa.) Dne 4. aprila t. l. je umrl v Gorici naš rojak, g. Ludovik Vrbnjak,

nosila na obrazu, bila ji je povsod zapreka. Še dvoje ji je manjkalo, kar je za take slučaje neobhodno potrebno: denarja in oprezne previdnosti.

Nje zvesto srce ni premoglo, da bi tudi le na videz zatajila kraljevo rodovino; tega pa ni premislila, da se premaga mogočna surovost in brezsrčna silovitost le s previdno, modro in dobro premišljeno zvijačo.

Da si prisluži denarja, začne neumorno delati, ter si ne privoščiti še najpotrebnejšega ne, da le ne potroši kacega vinarja več. Nobeno opravilo ji ni pretežavno, če mu je le kos, nijedno delo preprosto ali prenizko, kakor najrevnejša delavka, kakor zadnja dekla trudi se včasih, da si pošteno zasluži prepotrebne denarja. Še od ust si pritruga, šteti in varči, le da se kako svotico pridobi za vzvišeni, plemeniti svoj namen — s tem si je že nakopala zaničevanje ljudij, ki so jo opravljali in obrekovali kot grdo skupuljo.

Tako je stradala, delala, žrtvovala in molila več mesecev naprej. Sladko upanje, pomagati kmalu z majhnim prihranjenim zakladom kraljeve obitelji, dajalo ji je pogum in vztrajnosti, čeprav so često že pešale nežne moči. Punt in revolucija sta divjala vedno bolj in bolj. Brezvestni uporniki, takomenovani Jakobinci, preganjali so vsacega, katerikoli se je spoznal prijateljem kraljeve

c. kr. suplent na ondotni realki, star komaj 28 let. Pokojnik je bil štajerski Slovenec, doma od Sv. Nikolaja pri Ormožu.

(Nove knjige.) Ravnokar so izšle v Ljubljani v Katoliški tiskarni «Nove lurske Šmarnice», francoski spisal H. Lasserre, poslovenil Jan. Godec. Knjiga ima 300 strani in stane vezana pol usnje 90 kr., usnje 1 gld., usnje z zlato obrezo 1 gld. 20 kr., za pošto se naj dodene po 5 kr. Častilec majniške kraljice bo knjiga dobro došla. — V Goriski tiskarni A. Gabrščka je izšel roman «Ben-Hur». Angleški spisal Ludovik Wallace. Cena 1 gld. 20 kr. Na to delo opozarjamo posebno bralna društva.

(Mutska šola.) Za mutsko šolo so mariborski bogoslovci darovali družbi sv. Cirila in Metoda 40 K. Mladim rodoljubom vsa čast! Da bi našli po celem Štajarskem mnogo, mnogo posnemovalcev.

(Slovenske tiskovine.) C. kr. okrajno glavarstvo v Slovengradcu je dvojezične spiske za četrtletne izkaze o ljudskem gibanju sedaj poslalo tistim župnijskim uradom, ki so take zahtevali. Ergo!

(V Slovengradcu) je notar Tomšek odložil mestno županstvo; njegova zvezda je že poprej zatemnela. Za župana so izvolili krčmarja in poštarja Goll-a. Neljub je eden ko drugi. Slovengraški hajlovci se tudi grozijo, da bodo pristopili k luteranski veri. Martin Luter bi se lepo zahvalil za tako tovaršijo.

(V kozjanski občinski odbor) se je bil izvoljen iz III. razreda g. Mihael Volavšek, iskren rodoljub, kar je bilo po pomoti poročevalčevi v zadnji številki izostalo.

(Iz Ormoža) se nam brzojavno poroča: V načelstvo okrajnega zastopa so bili danes 5. aprila skoraj enoglasno izvoljeni gospodje dr. Ivan Omulec načelnikom, Ivan Kočevar namestnikom, Gomzi Franc, Kuharič Florijan, Alojz Mikl, Lavoslav Petovar in Makso Robič odbornikom. Nemci so se med volitvijo odstranili.

(Iz šole.) Gosp. Pahar se od Sv. Kunigunde na Pohorji preseli kot učitelj pri Sv. Katarini v Trebovljah, pri Sv. Kunigundi postal je učitelj-voditelj gsp. Močnik s Skomarja, na Skomarje pride začasno gospod Šnuderl iz Zreč, a namesto njega bo v Zrečah začasno učiteljevala gđc. Roza Rössmann.

(Za srednje šole) dobimo na Štajarskem neki novega deželnega nadzornika v osebi blg. g. dr. Petra Stornika, sedanjega ravnatelja na mariborskem gimnaziju. Dosedanji nadzornik g. Zindler stopi v pokoj na veselje vseh Slovencev. Predno pa odide, hoče še menda Slovence malo podražiti.

rodovine. A ječa in izguba vsega imetja zdela se jim je premila kazen za nje. Kri je morala teči; zato so sklenili, obglaviti vsacega, ki se jim ni pokoril, ni proklinjal kralja ter se ni puntal kakor oni. Da je šlo krvavo opravilo veseleje od rok, omisljijo si grozno morilko, gilutino imenovano. To je bila dolga, močna sekira, postavljena sredi mestnega trga med dvema sohama. S kolesjem potegnili so jo nakvišku, veleli obsojencem, da položijo glavo na spodaj pripravljene hlood, potem so pa hipoma spustili težko sekiro navzdol, da je v trenutku odsekala šestem ali deseterim žrtvam glave. Kri je tekla v potokih a ni ganila krutih puntarjev. Kakor divje zveri, hrepeneli so gledati vsak dan tako krvave prizore, ter z gilutino umorili dan na dan na stotine ljudij, ki so bili še vdani kraljevi rodovini. Tako so plačevali z lastno krvjo zvestobo svojo može in žene, mladeniči in deklice, da celo nedorasli otročiči plemenitavev in tudi priprostega ljudstva. Divja druhal pa je kar besnela radosti in spremljala s hrumečim vikom in krikom krvavo mesarjenje, koje se ji je že toli priljubilo, kakor nekoč paganskim Rimljanom krvavo preganjanje kristjanov. Ni bila več zadovoljna z ubijanjem navadnih državljanov in plemičev, hotela je videti, kako se prelija kraljevska kri.

Napočil je grozopolni dan 21. januarja

Kajti pred kratkim je prišel nenadoma nadzorovat slovenskih paralek v Mariboru in Celju. Izbral je po katalogu najslabše učence ter jih izpraševal iz nemščine. Očitno je hotel z najslabšimi učenci dokazati neugodne uspehe slovenskih paralek. Plemenito ravnanje!

(Iz Celja.) V gostilni J. Kronavettra v glediški ulici sprli so se na veliko nedeljo znani celjski Nemci z nekim gostom. Ko je slednji videl, da mu gre za kožo, skrtil se je pod postelj. Poživinjena druhal pa ga je privlekla ven in ga tako z noži razmesarila, da je čez nekaj ur umrl. Na velikonočno nedeljo ubijati, ostudnejšega in strašnejšega dela si za ta dan ne moremo misliti!

(Nesreča.) Pri streljanju s topiči ponesrečil se je na Teharjih kmeti fant; nabasan topič se je namreč nepričakovano sprožil in pognal vso vsebino neprevidnežu v obraz. Prepeljali so ga v bolnišnico v Celje.

(Imetje kmečkih poslov.) V našem deželnem zboru se je stavljal predlog, po katerem bi se naj uvedlo prisilno zavarovanje imetja kmečkih poslov proti ognju. Polovico zavarovalnine bi plačevali gospodarji, polovico pa zavarovanci sami. Predlog nam ne ugaja, ker ima premalo praktične vrednosti. Posli bi ne imeli od zavarovanja skoro nobenega dobička, pač pa s kmeti vred nove stroške, a večino denarja, ki bi se v to svrhu vplačal, poželi bi zopet mnogobrojni uradniki zavarovalnega aparata.

(Cerkvene novice.) V rogaški župni cerkvi je počil veliki zvon, da ni več za rabo. To je od oktobra min. leta v Rogatcu že drug slučaj. Na srečo sta bila oba zvana zavarovana.

(Umrli je) dne 31. marca v Mariboru gojenec dijaškega semenišča in učenec III. gimnazijskega razreda Fr. Bezjak za vnetjem možganov, ki se je pojavilo kot nasledek influence. Pokopan je bil na Veliko soboto na mestnem pokopališču. Nadarjenemu in pridnemu mladeniču svetila večna luč!

(Nesreča na železnici.) V petek, dne 26. marca, blizo polnoči povozil je tovorni vlak na progi Pragersko-Sternthal večletnega železniškega delavca Franca Gajzerja. Pil je zvečer v Cirkovcah v gostilni g. Koržeta žganje in se okoli pol desete ure vrnil domu k svojemu svaku in železniškemu čuvaju. Ker pa je bilo povsod s snegom zametano, porabil je nesrečnež železnično tir kot pot in tako našel žalostno smrt tam, kjer si je s potom obraza že več let služil suhega kruha. Gajzer je bil samec, nenavadne telesne moči, toda žalibog preveč udan prenesrečnemu žganju. N. p. v m.

1797. leta, ki ostane sramoten za Francosko do konca sveta. V ljudski zbornici predlagali so Jakobinci smrt kralja Ljudevita XVI., ki naj poplača s svojo krvjo, kar so zagrešili njegovi predniki. Ubogi vladar poslušati je moral v pristranski sobi, kako ga celi dan in celo noč obtožujejo, zagovarjajo, k smrti obsojajo ter glasujejo, ali naj umrje ali živi še dalje. Mnogo jih je, ki glasujejo zoper smrt, a z večino jednega glasu podpišejo Jakobinci kraljevo obsodbo na gilutino.

Besna množica vleče ga z divjim tuljenjem, vikom in krikom pod gilutino. Na prošnjo njegovo dovoli mu, spregovoriti nekaj besed. Ko pa kralj s povzdignjenim glasom zatrjuje svojo nedolžnost in prosi Boga, naj ne pride njegova kri na zapeljano ljudstvo, začno v novič tako rjoveti, da nikdo ne razume, kaj govori Ljudevit v slovó svojim podložnikom. Le nekaj trenutkov še, in glava nesrečnega kralja valjala se je v lastni krvi po mestnem trgu.

Marjetica omedli, ko zve, kaj delajo brezbožci s svojim kraljem, ž njim, nedolžnim spokornikom, ki mora plačevati pregrehe očeta in deda svojega. Vse moči jo jamejo zapuščati strahu in groze, ko pomisli, da čaka ista osoda zdaj z neovrgljivo gotovostjo tudi nje materno zaščitnico, Marijo Antoaneto. Le enkrat še zasvetijo mili žarki sladkega

(Slovenski kmetje, plačajte!) Le mnogokrat smo rekli, da ima štajarski deželni odbor le za Nemce srce, a za Slovence le sibo. Donesimo zopet dokaz! Da se število učencev na celjski gimnaziji ne zniža, hoče dežela gmotno podpirati dijake. Toda kako? Deželni odbor je mnenja, naj se v nemškem »Studentenheimu« ustanovijo nekateri brezplačni prostori, ali kakor predlaga c. kr. ravnatelj državne gimnazije v Celju, Peter Končnik, naj se dijaki v nemškem »Studentenheimu« podpirajo pri plačevanju z deželnimi prispevki. A kaj se naj stori za slovenske dijake? Nič, ti naj stradajo, naj umirajo gladu saj so otroci slovenskega kmeta, kojega pozna nemški deželni odbor le pri plačevanju, le pri denarju. Zdaj boste k Vašim starim plačilom še dobili tudi to, da plačujete nemškim otrokom štipendije za »Studentenheim«. V Celju boste plačevali nemške dijake, doma pa plačujete njih nemške očete, ki Vas izsesavajo kot advokati, zdravniki, trgovci itd.! Slovenski kmetje, kako daleč sega Vaša potrpežljivost? Vzdromite se vendar enkrat ter zahtevajte na ves glas: »Proč od Gradca, proč od Nemcev!«

(Iz Rajhenburga) se nam piše: Veliki teden je bil tudi za nas nesrečen. Veliki četrtek, ko imamo semenj, pobodli so voli tri ženske, jedna je ranjena smrtno. Veliki četrtek je pa gorelo v trgu. K sreči so pa omejili ogenj. Pogorel je hlev gospodarju g. Medvedščeku. Nevarnost je bila velika, ker je pihal močen veter, in ker so v bližini poslopja krita s slamo.

(Osebnosti.) Sodni tajnik v Mariboru g. dr. Gustav Wokaun je imenovan državnega pravnik namestnikom za Maribor. Deželnosodnima svetnikoma in predstojnikoma okrajnih sodišč sta imenovana gg. dr. Josip Fraidl za Ptuj in dr. Karol Gelingsheim za Kozje. Deželnosodni svetnik v Ljubljani g. Karol Ekl je imenovan državnim pravnikom v Celju in avskultant g. dr. Valentin Flerin sodnim pristavom v Senožečah.

(Proč od Rima!) Množice, toliko pričakovane za prestop v luteransko cerkev, se sicer niso oglasile in hujskači protestantizma so se lepo osramotili, toda minolega petka je prestopil vendarle glasoviti Wolf z rodbino. Da-li je luteranska cerkev mnogo pridobila s tem odpadnikom? Rekli bi, da ne! V Lincu je prestopilo te velikonočne praznike 7 oseb. Ti posamezni slučajji kažejo še le, kako malo vlečeta Wolf in Schönerer. V Mariboru je najavil prestop razven nekaterih drugih še tudi znani kmetski prijatelj dr. Edvard Glantschnigg.

upanja v temoto dušne žalosti, ter jo s čarobno močjo dvignejo in vspodbodejo k novemu delu.

Mnogo njenih prijateljic živelo še je namreč skrito v Parizu; po srečni naključji zvedo o Marjetici. Kar omislijo skupno nov, zvit načrt, da rešijo vsaj kraljico gotove smrti. Marjetičina enakost, naj otmé Antaneti življenje. Z vso previdnostjo in modrostjo, opreznostjo in zvižajo grede na delo in brezdvomno se jim posreči namera, ako Bog ne odtegne zaželjenega blagoslova.

Pred vsem se trudijo sinovi teh plemenitih rodovin, da pridejo v službo Jakobincev, katere navidezno hvalijo in slavijo na vse kriplje. Delajo se, kakor bi najhujše sovražili kraljico ter groze smrt vsem njenim pristašem; zato jih kmalu postavijo med stražnike, ki blizu ječe ostro varujejo kraljevo jetnico. Nadalje se pogovorijo, da hočejo z izredno surovostjo in hudobnostjo napram kraljici pridobiti zaupanje jetničarjev in Jakobincev. Seveda hočejo porabiti prvo priložnost, da se skrivoma razodenejo kraljici, ter ji razložijo vse lepe načrte k rešitvi. Kadar se vse to posreči namerjajo sprejeti Marjetico, kot znano navdušeno republikanko in puntarico za strežnico ali dekle v službo, da lahko hodi ven in noter iz poslopja kakor ji drago. Nek ugodni trenotek, ko stražijo le sami za-

(Konjiška železnica.) Da ne bi kdo krivo razumel naše zadnje opombe o konjiški železnici, pristaviti moramo, da je samo pri prometu bilo l. 1897 izgube 3202 gl. 30 kr. A k temu se mora še prišteti za obresti in povračilo glavnice 14.505 gl. 12 kr. Ves primanjkljaj znaša torej 17.707 gl. 42 kr. ki se poravnava tako, da plača konjiški okraj garantirano svoto s 6300 gl., dežela pa ostali znesek 11.407 gl. 42 kr.

(Živela svoboda!) Katoliško narodna stranka na Kranjskem je napovedala za danes shod, na katerem bi se naj razpravljalo o različnih gospodarskih zadržkih. Toda vlada je prepovedala shod, ker je svobodomiseln župan ljubljanski vladi naznanil, da se je bati nereda in nemira. Uvažujemo zasluge sedanjega ljubljanskega župana za zunanji razvoj mesta, toda kakor velik je v tem oziru, tako majhen, otročji in smešen je v svojem nasprotovanju katoliško narodni stranki. Niti četrtrleta ne more preiti, da bi pri županu ne bruhnilo na dan z elementarno silo pomanjkanje višje izobrazbe in nadstrankarskega presojevanja časovnih vprašanj. Dočim se namreč katoliško-narodni stranki prepoveduje zborovanje, dovoljuje se pa svobodomiselnim stranki, katera hoče danes nastopiti proti svobodi, vsled katere se smejo kmetje združevati v različne zadrage. Katoliška stranka pa bo v kljub temu zborovala, če ne javno, pa vsaj zaupno v smislu § 2. zbornih zakonov.

(Duhovniške spremembe.) Župnijo Sv. Ožbalta v dravski dolini je dobil župnik razborški, č. g. Franc Klepač. Župnija Razborje je razpisana do 16. maja. Umrli je v Slov. Bistrici dne 7. aprila zlatomašnik č. g. Franc Rath, bivši župnik pri Svetem Lovrencu na drav. polju. Prestavljen je č. g. Ferdinand Ciuha s Pilstajna v Buče. Novomaški minoiritski o. Norbert Povoden je nastavljen kot kapelan pri Sv. Trojici v Halozah, dosedanji kapelan o. Franc Kukec je prišel v Gradec.

(Učiteljske plače.) Naši čitatelji še se gotovo spominjajo, da smo v predzadnji številki pisali v uvodnem članku o učiteljskih plačah. Pisali smo tako mirno, stvarno, in učiteljskim zahtevam prijazno, da bi tudi noben učiteljski list ne mogel pisati boljše. Toda v 73. št. »Slov. Nar.« se nek dopisnik v kljub temu huduje nad nami ter prinaša med drugim tudi naslednjo velikansko laž: »Dasi nenaprošen, postavi se »Slovenski Gospodar« pred naš stan liki skopuh na pragu svoje hiše napram beraču. Dobro mu nabere ušesa, obudi mu skomine, a končno ga mrzlo in škodoželjno odpravi, češ, da ga bo vsejedno priporočil kakemu sosedu!« Mi pišemo za

rotniki, smuknila bode v ječo, menjala s kraljico zgornja oblačila ter ostala v ječi. Marijo Antoaneto pa bode spremil stražnik do izhoda ter jej naročil — kakor dekli — stoterna opravila, koja ima oskrbeti po prodajalnicah. Tam pa jo čakajo skrivoma Marjetine prijateljice ter jo odvedejo kakor najhitreje v varno zavetje. Vse hočejo tako skrbno urediti ter izvršiti s toliko previdnostjo, da mora biti kraljica rešena na vsak način ter se ponesrečiti prav nič ne more.

Plemeniti mladeniči so odsli ter bivali že dokaj dni v službi Jakobincev. Marjetica še je morala zaostati in čakati onega trenotka, ko gre tudi služiti jetničarjem. Ta čas pa je pripravljala srce in dušo na žrtev življenja svojega, za kojoj se je bila prostovoljno odločila iz ljubezni. Kajti smrt bode gotovo nje delež, bodisi da je ne spoznajo, bodisi da se odkrije velika zvižaja in goljufija, s kojoj so zamenjali kraljico z Marjetico. A kaj je Marjetici za lastno življenje! Rada, srčno rada ga daruje, le da ohrani in reši dragoceno življenje ljubljene kraljice!

Marjetica je bila toli velikodušna, da se je često pošalila ter smehljaje velela prijateljicam: »Naša goljufija niti ni velika. Saj so me že v otroški dobi imenovali »majhno kraljico« in Marija Antoaneta sama objela me je, rekoč, da sem »kraljica«. Zakaj

učiteljske težnje, a »Narodov« dopisnik je tako drzen, da si upa lagati ter poročati, da mi mrzlo in škodoželjno, kakor skopuhi odklanjamo učiteljske težnje. To je skrajno podlo ravnanje! Prepričani smo, da vsi dobrosmisleči učiteljski krogi obsojajo tako neresnično pisavo, katera ima samo namen, nahujskati učitelje proti naši odločno katoliški politični smeri.

Iz drugih krajev.

(Deželni glavar za Goriško) se ni imenovan, da-si je sestanek deželnega zbora že pred durmi. To zavlačevanje in cincanje je najbolji dokaz o zadregi, v kateri se nahaja vlada. No, dolgo ne bo mogla več čakati. Kakor jej je težko, trenotek je že tu, ko se mora odločiti ali na slovensko stran ali pa na italijansko. Mi se bojimo, da se zopet odloči za kakega Italijana, ker se vlada preveč boji Nemcev in Italijanov, ne pa Slovanov.

(General konjice zblaznel.) Na vojaškem ogledovanju minole nedelje se je dogodil v Pragi mučen prizor, ki je napravil bolesten utis na vse vojaštvo. General konjice, grof Grünne, je kar hkratu začel počenjati raznih neumnih stvari. Mnogim vojakom je podajal roko, povpraševaje jih, h kateremu polku da pripadajo, potem je objel kapelnika godbe. Le z velikim naporom so spravili generala na voz, v katerem so ga odpeljali domov. Zdravniki so izjavili, da je general težko obolel na umu.

(Nadvojvoda Ernst.) Dne 4. aprila je umrl v Arki najstarejši član naše vladarske hiše, nadvojvoda Ernst. Pokojnik je bil drugi sin nadvojvode Reinerja, bivšega podkralja Lombardije. Rodil se je leta 1824 v Milanu. Boril se je s feldmaršalom Radeckym proti Italijanom. Avstrijski narodi žalujejo s svojo vladarsko hišo vsled britke izgube.

(Junaški duhovnik.) Nedavno je bil odlikovan od cesarja z zaslužnim križcem s krono, župnik Jan Svózil v Jestrabici na Moravskem, kjer je rešil dvoje otrok iz ognja. Župnik je bil v šoli, kjer je nadomestoval učitelja, kar v bližnji hiši izbruhne ogenj. V hiši je bilo zaprtih dvoje nedoraslih otrok. Na krik vaščanov, ki so opazili ogenj, odpravil se je župnik naenkrat h goreči hiši, odprl siloma vrata in v dimu ter plamenu je iskal v sobi otroka, ki sta že brezvestna ležala na tleh. Župnik vzdigne otroka, ter jih izroči skozi okno zunaj stoječim gledalcem. Potem se sam reši iz ognja. Že prej je župnik Svózil rešil enkrat dva otroka iz vode.

(Največje češko mesto) je Dunaj, kajti v tem mestu stanuje največ Čehov,

bi tedaj ne mogla prav jaz namesto nje kot »kraljica« umreti?! — A skrbno iztuhtan in modro pripravljen načrt za rešenje razdril se je in razrušil ob nepričakovani zapreki: namreč odklonitvi kraljičini. Na vse so mislili, vse preračunili in dobro prevdarili, a tega se nihče vprašal ni, bode li kraljica vsprejela ponudbo pogumne vdane ji mladenke ali ne.

(Konec prihodnjic.)

Smešničar.

Kdo je naš prijatelj. Pri izkušnji vpraša katehet dečka, če moramo tudi sovražnike ljubiti? — Ker deček ničesar ne odgovori, nastane ta-le pogovor:

Katehet: »To menda veš, kdo je naš prijatelj, kdo pa naš sovražnik?«

Deček ne odgovori.

Katehet: »Pazi. Ti se na pr. igraš pri vodi. Nekdo pridele na tihem ter te od zadaj sune v vodo. Kdo je to?«

Deček: »Moj sovražnik.«

Katehet: »Dobro! Kdo neki je potem tvoj prijatelj?«

Deček (hitro): »Kdor bi me od spredaj sunil v vodo.«

namreč okoli 100 tisoč. Toda pravični Nemci jim ne dovolijo niti ene ljudske šole. Nemci postajajo barbarski.

(Stekleno oko) ni razlog za ločitev zakona. V Ohiju je mož vložil prošnjo, naj se sodnijsko loči njegov zakon, ker ima žena stekleno oko. Mož steklenega očesa pred poroko ni zapazil, tako skrbno je bilo narejeno, a soproga sama mu tega tudi ni povedala. Zdaj pa je spoznal stekleno oko in posledica je, da ne mara več žene s sleparskim očesom. Sodnik pa je moža zavrnil, da je njegova žena s steklenim očesom ravno tako lepa, kakor bi bila s pravim očesom in da torej mož še lahko nadalje ž njo v mirnem zakonu živi.

Društvene zadeve.

(Delavsko podporno društvo) — otvorilo je 1. aprila t. l. v Celji v kovaški ulici št. 11. svojo društveno gostilno. Vsi udje glavnega društva kakor tudi udje podružnic v Poljčanah in Laporji se opozarjajo, da le takrat dobijo piti, če se izkažejo z društveno izkaznico t. j. z vsprejemnico, da so resnično udje društva ali podružnice, kajti neudje ne dobijo ničesar.

Deželni zbor štajarski.

Gradec, 5. aprila.

V seji 5. aprila je utemeljeval grof Kotulinski svoj predlog, naj se vpelje deželna zavarovalnica proti točnim škodam. O tej stvari se je obravnavalo v deželnem zboru že prejšnja leta dvakrat; stvar je pa zopet zaspala. Vlada naj bi z državno pripomočjo tako podvzetje podpirala, da ne bi posamezniki trpeli prevelike škode. Se ve nastane vprašanje, ali se naj ustanovi v ta namen nov zavod ali se naj to zavarovanje izroči že kateri poštenti zavarovalnici. Do zdaj namreč niso hotele zavarovalnice rade sprejemati zavarovanja proti toči, ker so imele navadno pri tem zgubo. Drugo važno vprašanje je nadalje to, ali se naj postavno prisili vsak posestnik, da se zavaruje ali se naj da vsakemu na prosto voljo. V prvem slučaju, v slučaju prisilnega zavarovanja bi bilo treba spremeniti nekatere obstoječe državne postave. Predlog se je izročil finančnemu odseku v posvetovanje.

V tej seji je predložil deželni odbor dva predloga, o katerih je »Sl. Gosp.« že zadnjič govoril, da se namreč ustanoviti 2 novi občini: Slatinske toplice in trg Vuzenica. Ostali 2 občini bi se imenovali: Okolica Slatinska in okolica Vuzeniška. Nova občina: Slatinske toplice bi plačevala 5447 gl. 13 kr., direktnih davkov in okolica Slatinska 3431 gl. 97 kr. Za ustanovitev nove Slatinske občine je prosilo 65 strank pri občinskem odboru Slatina, ki je pa v seji 13. decembra 1896 z 11 glasovi proti 6 prošnjo zavrgel.

Nasproti je Rogački okrajni zastop v seji 29. jan. 1897 s 13 glasovi proti 11 glasom priporočal ustanovitev nove občine Slatinske. V tej nameravani novi občini, ki bi merila 188 hektarov 32 arov in 92 m², bi prebivalo 461 oseb; slatinska okolica pa, ki bi merila 1809 hektarov 59 arov in 8 m², bi stela 1695 oseb.

Nasproti meri zdajšnja davčna občina Vuzenica, ki se želi ločiti od ostalih 3 davčnih občin: Dravč, Št. Janž nad Dravčem in Št. Vid, 209 hektarov 43 arov 84 m² z 73 hišami in plačuje direktnega davka v znesku z 658 gold. 23 kr. Ostale imenovane 3 davčne občine, ki bi imele postati nova občina: »Vuzeniška okolica«, pa obsegajo 3139 hekt., 63 arov in 7 m² z 197 hišami in plačujejo 2318 gl. davka.

Deželni odbor je vprašal c. kr. namestnijo, kaj ona sodi o ustanovitvi teh 2 novih občin. Iz sporočila deželnega odbora je razvidno, da se c. kr. namestnija vstavlja tej ločitvi, deloma radi tega, ker bi nove

občine bile premajhne, deloma, ker bi bili občina Slatinska okolica, kakor tudi okolica Vuzeniška, pretirani in sicer Slatinska okolica dvakrat, Vuzeniška okolica enkrat, ker bi zemljišča novo ustanovljenih občin Slatinske toplice in trg Vuzenica segala vmes med dele obeh okoličanskih občin. Vkljub temu ugovoru visoke vlade trdi deželni odbor, da se lahko brez pomisleka ustanovite že večkrat imenovani novi občini. Vsakdo sprevidi, da deželni odbor hoče le ravnati po želji Slatinskega Nemca Ludviga Migliča in Vuzeniških Nemcev Urbana, Kafela, Kresnika, Mettingerja in Hölbla, ki so v imenu ostalih tamošnjih »Nemcev« sprožili misel o ločitvi.

Gospodarske stvari.

Kmetske zadruge.

(Iz Žalca.)

Povedali smo že o pravicah in dolžnostih, katere ima predstojništvo kmetijskih zadrug. Da pa nemore predstojništvo delati, kakor bi se mu zljubilo, temveč da mora svojo opravilo zvesto in vestno opravljati, zato pa mu je v nadzorovanje postavljen poseben odbor, kateri sestoji iz 5 udov in se zove nadzorništvo. Kako se ta odbor sestavlja in kaj ima opraviti, nam povedo naslednje točke zadržanih pravil.

§ 21. se glasi: »Nadzorništvo, katero izvoli glavna skupščina na tri leta, sestoji iz petih udov. Ti izvolijo iz svoje srede prvomestnika in njegovega namestnika.

O spremembi nadzorništva in glede zadržkov njegovih udov v izpolnjevanji njih dolžnosti veljajo določbe § 16, teh pravil.

Služba udov nadzorništva je častna in ne dobijo ti nobenega plačila.

Glede malomarnosti udov nadzorništva veljajo iste določbe, kakor za predstojništvo § 16. teh pravil.

Udje nadzorništva morajo biti torej resni in veljavni možje, kajti njim bo treba paziti, da vodi predstojništvo zadrugo tako, da je isti v korist in dobiček, in ako bi udje nadzorništva svoj posel zanemarjali, in bi zadruga radi tega kako škodo trpela, so udje nadzorništva za vsako škodo odgovorni.

§ 22. pa se glasi: »Udje nadzorništva ne smejo biti ob enem udje predstojništva, tudi ne uradniki pri zadrugi.

Ako izstopi kaki ud iz predstojništva, preden je njegova doba potekla, ne more za ta čas postati ud nadzorništva.

Modro in premišljeno je tukaj določeno, da ne smejo biti udje predstojništva ob enem udje nadzorništva, in tudi uradniki zadruga ne smejo biti udje nadzorništva. Kajti ko bi bili udje predstojništva ob enem udje nadzorništva, bi pač ti sami sebe kaj lahko nadzorovali, kajti, saj bi njim nihče ne gledal na prste, kako in kaj delajo, in bi nihče ne pregledoval zadržanih knjig, so li te pravilno urejene ali ne, kajti imeli bi vse sami v rokah. Tako pa so v nadzorništvo čisto drugi možje, od predstojništva neodvisni, in le takim je možno, da izvršujejo svoj posel vestno in natanjko.

§ 23. »Seje nadzorništva se vršijo redno vsak četrt leta in izvanredno, ako iste prvomestnik skliče. Vsaki seji predseduje prvomestnik. Izvanredne seje se morajo tudi sklicati, ako to zahteva večina udov nadzorništva, ali ako to zahteva predstojništvo zadruga. Seja je sklepčna, ako je navzoča nadpolovica nadzornikov; pri enakosti glasov odloči prvomestnik. Sklepi sej se morajo takoj zapisati v sejni zapisnik, katerega podpišejo navzoči. Sklepa se ustno.

Vsakega četrt leta in ako potreba tudi večkrat ima toraj nadzorništvo svoje seje. Pri teh sejah se pregledajo vse knjige zadruga, da se vidi delovanje predstojništva in njegovo gospodarjenje. Kar se pri taki priliki

najde, se često sklepa in zapiše v zapisnik. Na ta način je nemogoče, da bi predstojništvo delalo ali napravilo kako goljufijo, kajti, nadzorništvo bo takoj našlo in zahtevalo pojasnila, in ako kaj najde, kar ni prav, bode takoj zahtevalo, da se skliče glavna skupščina, katera bode potem razsodila, kar je prav.

§ 24. Nadzorništvo nadzoruje vsa opravila predstojništva. Isto ima pravico, vsak čas pregledati po prvomestniku ali kakem drugem udu vse knjige zadruga, blagajnično stanje, zadržno premoženje in imetje sploh. Dalje preskuša vsako leto zadržni računski sklep in pa letno bilanco ter poroča o tem glavni skupščini. Ako bi nadzorništvo kaj zapazilo, kar bi bilo v škodo zadruga, mora od ravnatelja zahtevati, da skliče glavno skupščino; če pa ravnatelj tega ne bi storil, ima nadzorništvo pravico, sklicati glavno skupščino. Udje nadzorništva morajo svoj posel sami opravljati.

Toraj ne samo vsakega četrt leta ima nadzorništvo pravico pregledati vse zadržne knjige in premoženje, ampak vsak dan sme po svojem prvomestniku ali drugemu udu pregledati in se prepričati, kako dela predstojništvo in kako gospodariti. In ravno vsled tega je pri kmetijskih zadrugah zaupanje veliko, ker je vsled velike in vedne kontrole vsaka goljufija in prevara takorekoč nemogoča.

§ 25. Nadzorništvo je pooblaščen, zastopati zadrugo pri sklepanju pogodb s predstojništvom in voditi tožbe, katere je glavna skupščina proti kakemu udu predstojništva ali proti celemu predstojništvu vložiti sklenila. V tožbah proti nadzorništvu pa zastopa zadruga pooblaščen, ki je bil zato od glavne skupščine izvoljen.

§ 26. Nadzorništvo ima pravico po svojem prevdarku odstaviti člane predstojništva od njih posla, in sicer začasno do določbe glavne skupščine, katera se mora za tak slučaj sklicati. Radi vodstva poslovanja do glavne skupščine ukrene potrebno nadzorništvo.

Važen posel ima nadzorništvo pri kmetijskih zadrugah, in brez nadzorništva bi nikakor ne bile zadruga tako zaupljive kakor so sedaj. Iz dosedaj povedanega vsak čitatelj lahko razvidi, da se sme brez premisleka dati zapisati h kmetijski zadrugi, kjer je vse tako natanjko, tako premišljeno in tako odkrito ter varno urejeno, da je vsaka prevara izključena.

Ivan Kač.

Loterijne številke.

Gradec 1. aprila 1899: 83, 62, 58, 69, 46
Dunaj » » » 68, 86, 8, 84, 81

Krščansko dobro delo, zraven pa še sreča!

Iščejo se v vsaki fari zanesljive osebe, možki ali ženske, trgovci in drugi, ki bi hoteli za dobro plačilo prodajati srečke (lose) za zidanje nove farne cerkve pri Sv. Magdaleni v Mariboru. Kdor bi hotel razpečavati srečke, naj naznani farnemu uradu sv. Magdalene v Mariboru svojo addresso in koliko sreček želi. Več se mu bo potem pisмено naznani. (Srečke so po eni kroni. Dobitki so 1 par težkih volov, dve molzni kravi, 10 polovnjakov dobre starine itd. Srečkanje bo 15. maja tega leta; izsrečkane številke in dobitki se bodo hitro po 15. maju objavili v „Slov. Gosp.“)

Išče se mlad, zdrav in močan lovec in eden zidar. Oženjena imata prednost. 1-3

Oskrbništvo Thurnisch pošta Ptuj.

Fulard-svila 65 kr.

do 3 gold. 35 kr. meter — japonska, kitajska itd. v najnovejših obrazcih in barvah, kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gl. 65 kr. v najbolj novošegnih tkaninah, barvah in obrazcih. Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzorcji obratno.

G^o Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.